

Dilyan K. Markov,

INFLUENCE OF THE INTERVALS BETWEEN THE ARTILLERY SYSTEMS PLACEMENT ON FIRE POSITION

Dilyan K. Markov

*Faculty of Artillery, Air Defense and Communication and Information Systems,
National Military University, Shumen, Bulgaria, dilyanmarkov@abv.bg*

***Abstract:** This report presents an analysis of national and some international instruments governing the intervals between cannons and the size of the firing position of field artillery. The publication presents variants for positioning the guns on the firing position.*

***Keywords:** field artillery, artillery firing position, guns intervals*

ВЛИЯНИЕ НА ИНТЕРВАЛИТЕ МЕЖДУ ОРЪДИЯТА ПРИ РАЗПОЛОЖЕНИЕТО ИМ НА ОГНЕВАТА ПОЗИЦИЯ

Дилян К. Марков

Въведение

За изпълнение на задачите от артилерията оръдията на батареята (въвода) се разполагат на огневи позиции с определени интервали и отстъпи между тях. В регламентиращите документи тези размери са посочени с определени данни, характерни за всички типове – оръдия, бойни машини и минохвъргачки. Съвременното въоръжение промени способите за водене на огън и изисквания за разполагане на местността. Все повече на преден план стои необходимостта от повишаване на бойните качества на артилерията, нейната мобилност и огнева мощ. Повишаването на мобилността на полевата артилерия чрез въвеждане на образци самоходни артилерийски системи, снабдени с GPS системи, позволява по-бърз маньовър с формиранията и скоростно изпълнение на поставените огневи задачи.[5] Способите за разполагане на оръдията на огневите позиции зависят и от редица фактори, оказващи влияние на формата на фигурата образувана от наличните оръдия на огневата позиция.

1. Изисквания на регламентиращите документи

Бойната работа на огневите формирания включва действията на личният състав при оръдията (самоходните оръдия, минохвъргачките, бойните машини), свързани с подготовката и воденето на огън, със заемането и напускането на огневата позиция, с работата с оръдието и бойните припаси на огневата позиция.[3] Елемент от огневата позиция се явяват местата на оръдията, разполагани съгласно регламентиращите документи. В българската артилерия тези документи са два:

- „Ръководство по бойна работа на огневите подразделения от артилерията”;
- „Ръководство за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион”.

Важно изискване за тези документи е да няма различно тълкуване и противоречия в тях. Анализирайки ги се наблюдават определени различия при определяне на местата на оръдията на огневите позиции. Оръдията се разполагат на определени интервали.

Интервал между оръдията се нарича разстоянието между мерните прибори по фронта между съседни оръдия, измерен по линията, перпендикулярна спрямо основното направление на стрелбата.[3]

Преглеждайки „Ръководство по бойна работа на огневите подразделения от артилерията” се открояват следните противоречия:

- съгласно т.65 оръдията се разставят на следните интервали:
 - за оръдия и минохвъргачки 20-40 м;
 - за бойните машини от реактивната артилерия и оръдията с голяма мощност - 50-60 м;
 - в специални условия (планини, гориста местност и т.н.) и по-други.
- в т.245 се посочва, че закритата огнева позиция трябва да отговаря на определени условия, едно от които е да допуска разполагане на всички оръдия на батареята с интервал 30-50м. между тях. Същите данни фигурират в т. 246 и т. 256.
- в приложение 7 „Мерки за безопасност”, т.1 е записано, че допустимият интервал между стрелящите оръдия е най-малко 30м.

По-голяма разлика е записана в Ръководството за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион, съгласно което разстоянията между оръдията са 50-100 м., поне така се разбира от схемата на приложение 3, а разстоянията между огневите позиции на огневите взводове са 200 – 500 м. В същия документ в приложение 2 се посочва, че разстоянията между огневите позиции на огневите взводове са 500 м.

В т.17 и приложение 8 е посочено, че разстоянията между батареите е до 3 км, а района за бойно използване на дивизиона е до 9 км по фронта и до 3 км в дълбочина.

Допустими ли са тези различия? Отговор на този въпрос могат да ни даде прегледа на част от документите на други държави.

2. Анализ на интервалите между оръдията в други страни с подобно въоръжение

Анализирайки националните документи посочващи какъв е интервалът между оръдията е необходимо да се посочат и тези изисквания за другите армии. За тази цел ще се посочат изискванията в руската артилерия, като страна на произход на артилерийското ни въоръжение, както и на страни членки на НАТО със същото въоръжение.

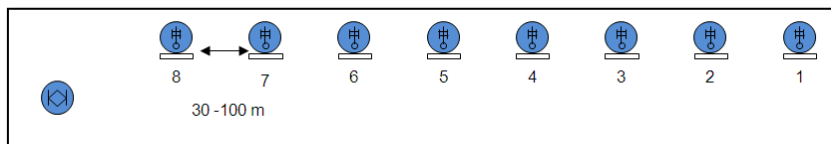
Зависимостта на разстоянията между оръдията в **руската артилерия** е във вида им и се разставят на следните интервали [6]:

- за оръдия и минохвъргачки 20-50 м;
- за бойните машини от реактивната артилерия и оръдията с голяма мощност - 50-100 м;
- за оръдия с навигационна апаратура - 100 м и повече.

В зависимост от организационната принадлежност, далекобойността на артилерийските системи и условията на обстановката, района на огневата позиция в руската артилерия се определя на разстояние 2-6 км или повече от линията на съприкосновение с противника. Размерът на района за бойно използване на дивизиона може да бъде до 2 км по фронта и в дълбочина, а разстоянието между огневите позиции на батареите е най-малко 500 м. В районът за бойно използване на дивизиона се подготвят по 2-3 огневи позиции за всяка батарея.[7]

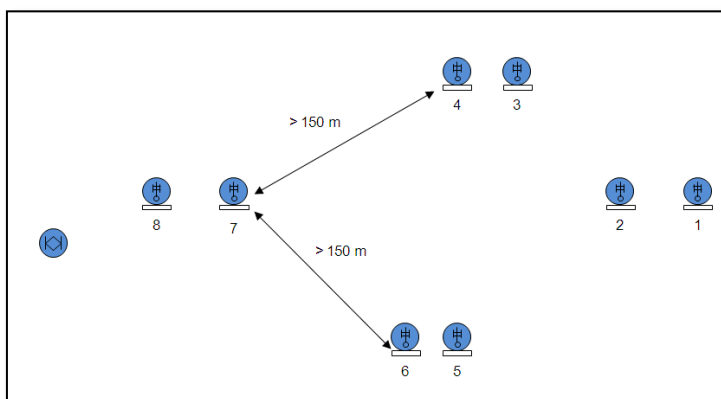
Интервалите между оръдията в **полската артилерия** са от 30 m до 150 m и повече и се определят спрямо конфигурацията на огневата позиция[10]. В зависимост от разположението на оръдията на огнева позиция и разстоянията между тях се използват:

- компактна огнева позиция - разстоянието между оръдията е 30 - 100 m (фиг. 1);

Фиг.1 Компактна огнева позиция

– децентрализирана огнева позиция - разстоянието между участъците е не по-малко от 150 m (фиг. 2).

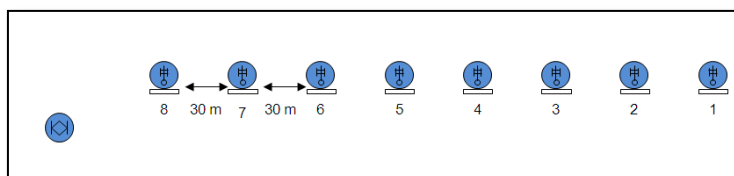

Фиг.2 Децентрализирана огнева позиция

На децентрализирана огнева позиция се определят правоъгълни координати и надморски височини на всички оръдия, а на компактната – най-малко на основното оръдие.

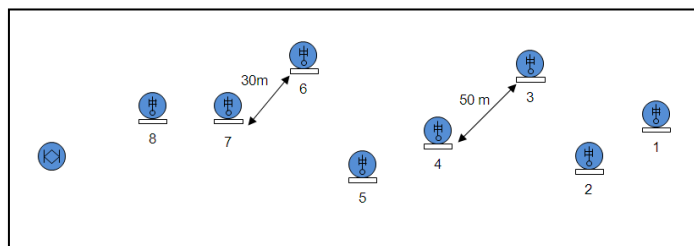
В зависимост от бойния модел на използване на разположение на оръдията огневите позиции могат да бъдат:

- линейни - всички оръдия са разположени на равни интервали в прекъснатата линия (фиг. 3);

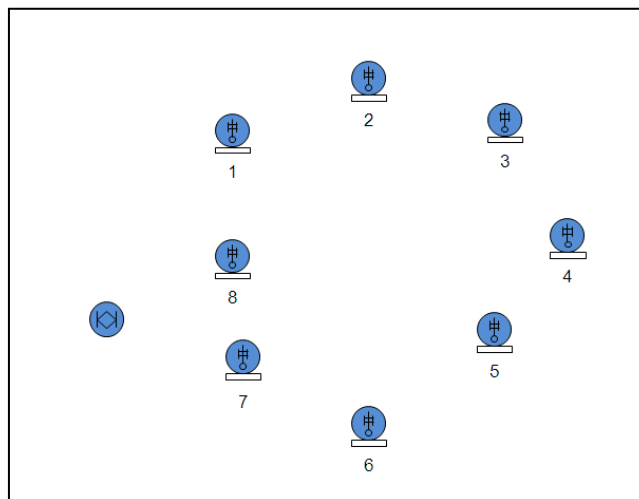
Фиг.3 Линейна огнева позиция

– с градация - оръдията са разположени на различни интервали и отстъпи в прекъснатата линия (фиг. 4);

Фиг.4 Огневa позиция с градация на интервалите

– разпръснато – разположението е във вид на геометрични фигури, (окръжност, правоъгълник, трапец) (фиг. 5).

Фиг.5 Разпръснато местоположение

В чешката артилерия разстоянието между оръдията може да бъде 30 - 50 m, а между минохвъргачките до 40m. Ако е възможно се използва естествено прикритие, а отделни оръдия (минохвъргачки) се разпръскват в района на огневата позиция. Размерът на огневата позиция на артилерийската батарея е 500-800m по фронта и 300-500m в дълбочина.[9]

Съществуват редица фактори, влияещи на избора на интервали и отстъпи на оръдията на огневите позиции.

3. Фактори, влияещи на избора на конфигурация на огневата позиция

Факторите, влияещи на избора на конфигурация на огневата позиция са поставената задача, настоящия противник, релефа на местността, използваното формирование (оръдие, взвод или батарея) и наличното време за заемане.[8] Основният акцент е върху поставената задача и противника. Като най-голяма заплаха за оръдията на огневата позиция се явяват контрабатарейната борба, авиационните средства, наземния противник и радиоелектронното въздействие върху средствата за комуникация и автоматизация. За да се противопостави на тези заплахи, командирът на огневия взвод (старши офицерът на батареята) трябва да вземе предвид възможните техниките на разполагане на оръдията, способността за бърз маньовър за напускане на огневата позиция и маскировката.

Съгласно т.65 на Ръководството по бойна работа на огневите подразделения от артилерията, оръдията се разполагат по възможност на еднакви интервали и отстъп вляво (вдясно) или в линия. Допускат се и други видове разполагане на оръдията:

- с ъгъл напред (назад);
- с полукръг напред (назад);
- във вид на друга фигура.

Това дава основание за използване на различни техники за конфигурация на огневата позиция, но в т.256 от същия документ е записано, че отстъпите трябва да не са значителни (не повече от 1/3 от интервала между оръдията, което за интервал 20-40 m е 9-15 m). Анализирайки важността на запазване на живучестта на огневите формирования е необходимо да се разгледат възможните форми на разполагане, зависещи от евентуалната заплаха.

При контрабатарейната борба и заплахата от въздушна атака оръдията е необходимо оръдията да се разсъсредоточат върху голяма площ и да се увеличи максимално естественото прикритие на местността. Този тип позициониране на оръдията се нарича разполагане съгласно местността (фиг. 6). Тогава изискването на т. 256 не може да бъде изпълнено, защото ще се получат различия, превишаващи значително изискванията т.256. Най-подходящо е този тип разполагане

да се прилага при огневи позиции с възможност за определяне на координатите на всяко оръдие и наличие на автоматизирана система за управление на огъня.

Фиг. 6 Разполагане на оръдията съгласно местността

Наземните противникови атаки, заплахите от партизански единици и специални сили могат да накарат командира на огневия взвод (старши офицера на батареята) да разположи оръдията в тесен и защитен район. При тези обстоятелства ще е удачно разполагането на оръдията на огневия взвод във вид на диамант или ромб (фиг. 7) или звезда за батарея (фиг. 8). Както при предишния способ, така и при този се получават различия при интервалите и отстъпите спрямо зададените. Този тип разполагане осигуряват отлични възможности за кръгов обстрел 360° (60-00) и отбрана.[8]

Фиг. 7 Разполагане на оръдията на взвода във форма на диамант или ромб

Фиг. 8 Разполагане на оръдията на батареята във форма на звезда

Линейното разполагане (фиг. 9) може най-добре да се използва в ситуации на ограничено време, когато се изисква незабавна огнева поддръжка. При това разполагане формированията

осигуряват групираност на разривите в зоната на целта, а командването и контрола са подобрени. Използва се от всички модификации на въоръжението. Това разполагане е най-добро при неавтоматизиране на управлението на огъня, поради липса на отстъпи и наличие на приблизително равни интервали между оръдията, с изпълнени изискванията от 20-40 m. Като недостатък може да се отбележи лесното разкриване на местоположението на огневата позиция и уязвимостта от въздушни атаки.

Фиг. 9 Линеино разполагане на оръдията

Заклучение

Обобщавайки представеното съдържание, трябва да се отбележи, че разположението на артилерийските оръдия на огневата позиция има решаващо влияние за непрекъснатостта на огневата поддръжка и живучестта на формиранието. Въпреки многобройните предимства, произтичащи от разнообразното разположение на артилерийските оръдия, не бива да се забравя за недостатъците на вариантите за огневи позиции. Голям проблем е фактът, че голяма част оръдията (отделни гаубици 2С-1 „Гвоздика”, бойните машини БМ-21 „Град”, оръдие-гаубици Д-20 и минохвъргачките в българската артилерия) не са оборудвани с GPS приемници, които автоматично биха определили позицията им на местността. Несъмнено липсата им влияе както на времето за готовност за откриване на огън, така и за работата на огневата позиция.

Противоречията в националните документи за различните размери на интервалите между оръдията и посочените отстъпи спрямо тях влияят негативно при практическото изпълнение на поставените задачи при подготовка и заемане на огнева позиция от личния състав от огневите формирования на артилерията. Това довежда до мисълта за прецизен национален анализ за стойността на тези величини за всеки вид оръдие, както и отчитане на наличието на GPS приемници.

Използвана литература:

1. Атанасов А. Действие на артилерията за обща поддръжка в операциите. Военна академия „Г.С.Раковски”. Конференция - 130 г. Артилерия. София. 2009 г. ISBN:978-954-509-491-0 стр.317-326
2. Ръководството за използване на полевата артилерия – артилерийски дивизион. „Военно издателство” ЕООД, 2009г.
3. Ръководството по бойна работа на огневите подразделения от артилерията. Издателство на МО „СВЕТИ ГЕОРГИ ПОБЕДОНОСЕЦ”. София. 1994
4. Сидеров В. Ефективност и ефикасност на подготовката на военнослужещите с моделиране и симулации, Годишник на Факултет командно-щабен, Бр.1/2012 – София, Военна академия „Г.С. Раковски“, с. 71 – 75 ISSN 13122991.
5. Чалъков Р. Полевата артилерия – от черешовото топче до автоматизираните системи за управление на огъня. Международна научна конференция - 105 години знание в интерес на сигурността и отбраната. Сборник доклади от международна научна конференция. Военна академия „Г.С.Раковски”. София. 2018 г. (стр. 195) ISBN 978-619-7478-00-6

6. Руководство по боевой работе огневых подразделений артиллерии, Военное издательство, Москва 2002
7. Савкин С.А., В.Г. Рынгач, А.Д. Лигун, Основы боевого применения артиллерийских подразделений. Учебное пособие. Тольятти. ТГУ, 2008.
8. FIELD MANUAL HEADQUARTERS No. 6-50 DEPARTMENT OF THE ARMY MARINE CORPS WARFIGHTING PUBLICATION UNITED STATES MARINE CORPS No. 3-1.6.23
<https://www.myarmypublications.com/images/FM650.pdf>
9. KALINA M,K. ŠILINGER, Studijní opora. PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY.
<https://docplayer.cz/42977684-Zpracoval-pplk-gst-ing-milan-kalina-npor-ing-karel-silinger-ph-d.html>
10. Szalla A., Struktura organizacyjna oraz ugrupowanie bojowe pododdziałów artylerii, ZESZYTY NAUKOWE WSOWL, Nr 1 (155) 2010, ISSN 1731-8157